

8. Yhteystiedot

Tämä opas on saatavana myös kuntien internetsivuilla.

JYVÄSKYLÄN KAUPUNKI

Palvelupiste Hannikainen
Rakentajan talo,
Hannikaisenkatu 17
p. (014) 625 070
www.jkl.fi

JYVÄSKYLÄN MAALAISKUNTA

Puistokatu 35, Jyväskylä
p. (014) 336 5253
www.jklmlk.fi

LAUKAAN KUNTA

Laukaantie 14
vaihe (014) 839 011
www.laukaa.fi

MUURAMEN KUNTA

Virastotie 8
vaihe (014) 659 611
www.muurame.fi

UURAISTEN KUNTA

Virastotie 4
vaihe (014) 820 6600
www.uurainen.fi

MUSTANKORKEA OY/

Jätteenkäsittelykeskus
Ronsuntaipaleentie 204,
p. (014) 411 5913
www.mustankorkea.fi

MÖRKÖKORVEN LAJITTELUASEMA

Lievestuore, p. (014) 864 164

KUUSAKOSKI OY

Ruokomäentie 50,
p. 020 781 7560
www.kuusakoski.fi

STENA METALLI OY

Sepelitie 23, p. (014) 283 698
www.stenametall.com/Finnish

RETEKO OY

Ruokomäentie 59,
p. 050 347 8901

LAUKAAN UUSKÄYTTÖ

Rokkakankaantie 8, p. 041 585 7502
www.vaentupa.fi/uuskaytto.html

SER-VÄENTUPA

Katajamäentie 6, p. (014) 833 222
www.vaentupa.fi/ser.html

LAUKAAN VATTIPAJA

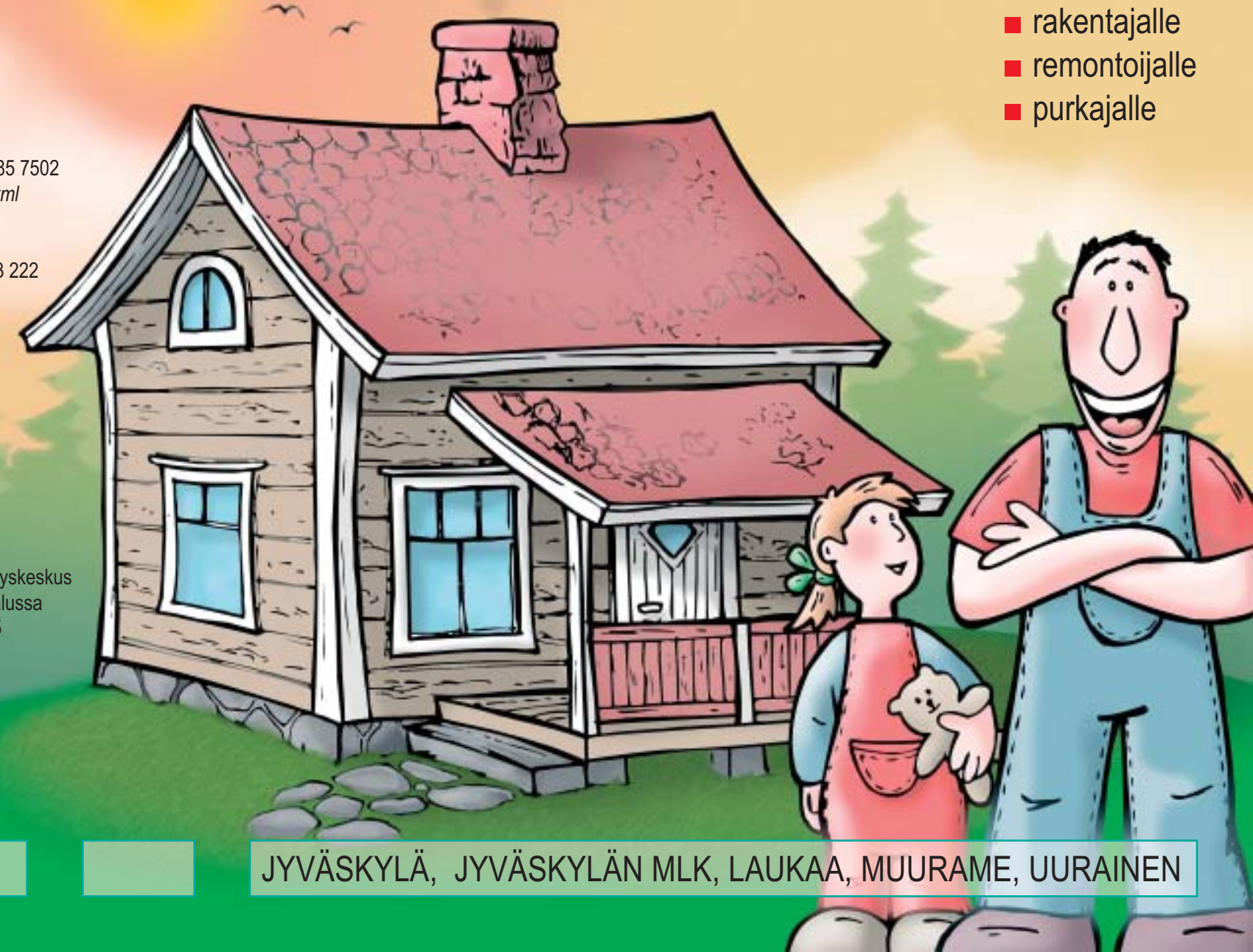
Rokkakankaantie 3,
p. (014) 839 0201

LASSILA&TIKANOJA OYJ

Sepelitie 23, p. 010 636 186
www.lassila-tikanoja.fi

EKOCENTER RAKSA

Rakennustarvikkeiden kierrätyskeskus
Toiminta käynnistyy v. 2008 alussa
Tiedustelut p. (014) 333 7005

- rakentajalle
- remontoijalle
- purkajalle

Oppaan sisältö

1. Oppaan käyttäjälle	3
2. Rakentajan tarvitsemat luvat.....	3
3. Vähennä jätteen määrää ja kierrätä	4
● Ympäristöystävälliset materiaalit	4
● Pura harkiten.....	5
4. Järjestelyt työmaalla	6
5. Jätteiden lajittelu	7
● Puujäte	7
● Maa-ainekset	8
● Asfalttijäte	9
● Kivi- ja kivennäispohjainen jäte.....	9
● Metallijäte.....	10
● Puhdas, kuiva pahvi.....	10
● Sähkö- ja elektroniikkaromu.....	10
● Asbestipitoinen jäte.....	10
● Ongelmajäte.....	11
● Hyötykäyttöön kelpaamaton rakennusjäte	11
6. Jätteiden polttaminen ja hautaaminen	11
7. Rakennusjätettä koskevat säädökset	11
8. Yhteystiedot.....	12

Oppaan tekstit: Paula Taiminen

1. Oppaan käyttäjälle

Rakennusjätteessä on runsaasti hyötykäyttöön kelpaavaa ainesta. Keski-Suomessa on viime vuosina hyödynnetty rakennusjätteistä noin puolet. Lähivuosien tavoitteena on nostaa hyötykäytön osuus 70 prosenttiin. Järkevintä on kuitenkin välttää turhan jätteen syntymistä. Siksi jokaisen rakentajan ja korjaajan on syytä kiinnittää huomiota ennakkosuunniteluun, materiaalivalintoihin ja niiden tehokkaaseen käyttöön.

Tämä opas on tarkoitettu ensisijaisesti pienrakentajille, remontoijille ja purkajille. Mikäli jokin lajitteluun liittyvä seikka jää oppaaseen tutustumisen jälkeen vielä epäselväksi, tarkista se oman kunnan jäteneuvojalta. Yhteystiedot löydät oppaan takakannesta.

2. Rakentajan tarvitsemat luvat

Rakennuslupa

Lähes kaikki rakentaminen tarvitsee rakennusluvan, samoin korjaus- ja muutostyöt, kuten rakennuksen laajentaminen tai käyttötarkoituksen muuttaminen.

Toimenpidelupa

Pienemmille rakennelmille, kuten säiliöille ja piipuille, haetaan toimenpidelupa.

Purkamislupa

Rakennuksen purkaminen vaatii purkamisluvan.

Maisematyölupa

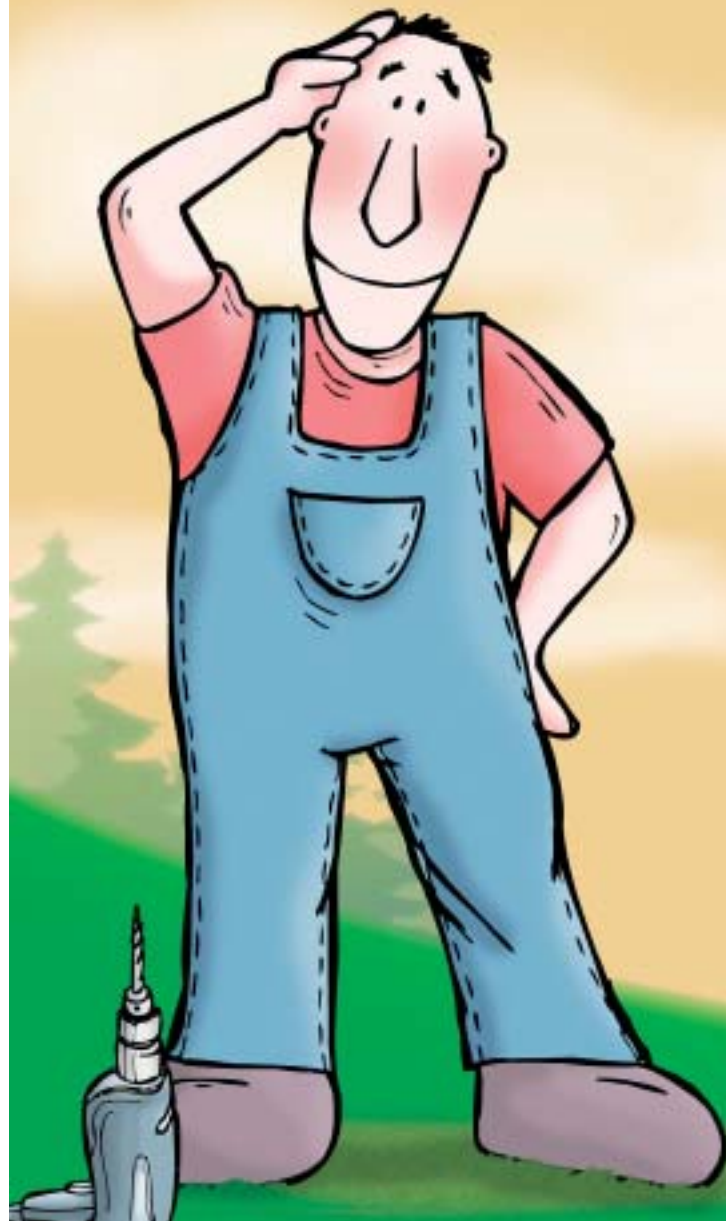
Maisemaa muuttava maanrakennustyö, esim. puiden kaataminen, tarvitsee maisematyöluvan.

Ota yhteyttä kunnan rakennusvalvontaan hyvissä ajoin ennen rakennustöiden aloittamista, niin saat tiedot tarvittavista luvista ja lupamenettelyistä. Lupa-asioista kerrotaan myös kunnan rakennusjärjestyksessä, jonka voit hankkia rakennusvalvonnasta tai kunnan internetsivuilta.

Yleistä rakentamisesta:

www.ymparisto.fi/maankayttojarakentaminen

www.ymparisto.fi/minajaymparisto

3. Vähennä jätteen määrää ja kierrätä

Hyvällä ennakkosuunnittelulla vähennät jätteen määrää. Näin säästät sekä ympäristöä että rahaa.

- Laske materiaalin tarve huolellisesti.
- Tilaa tuotteet määrämittäisinä ja esivalmistettuina.
- Tilaa materiaalit oikeaan aikaan ja oikeaan paikkaan, näin vältät turhaa varastointia.
- Sovi ylimääräisen uuden tavaran palauttamisesta takaisin liikkeeseen.
- Suojaa materiaalit hyvin varastoinnin ajan.
- Erikoistykoneita voi myös lainata tai vuokrata konevuokraamoista.
- Lue käyttöohjeet ja selvitä esim. kuivalaastin käyttö- ja työaika.
- Valmista kerralla vain tarvitsemasi määrä esim. laastia.
- Sulje kuivatuotepakkaukset huolellisesti käytön jälkeen.
- Suojaa valmiit rakenteet suojapeitteillä.
- Älä hosu: mieti ensin, mittaa huolellisesti, tee kerralla hyvin.

Ympäristöystävälliset materiaalit

- Suosi pakkaamattomia tai vähän pakattuja tuotteita.
- Suosi materiaaleja, jotka voi ottaa talteen ja käyttää uudelleen.
- Käytä paikallisia tai kotimaisia materiaaleja.
- Suosi kierrätysmateriaaleista tehtyjä tuotteita, kuten lasi- tai puukuituvillaa.
- Ota selvää ympäristöystävällisistä vaihtoehdoista. Esim. Pohjoismainen ympäristömerkki on myönnetty joillekin lattiapäällysteille ja rakennuslevyille.
- Suosi vesiliukoisia maaleja, kasviperäisiä öljyjä ja vahoja.
- Käytä kyllästettyä puuta harkiten ja määrämittäisinä, suosi mm. lämpökäsiteltyä puuta.
- Käytä verkkovirralla toimivia työkaluja tai ladattavia akkuja ja paristoja.

Pura harkiten

Vanhat rakennukset ovat usein hyvin tehtyjä ja niissä voi olla ainutlaatuisia yksityiskohtia. Harkitse siis tarkkaan, mitä kaikkea purat ja miten remontoit. Purettavasta rakennuksesta kannattaa säästää kaikki hyödynnettävä, kuten helat, ikkunat, lukot, saranat, uunin luukut ja ovet. Ne voi käyttää itse uudelleen, myydä tai lahjoittaa tarvitsevalle.

Vanhoilla rakennustarvikkeilla on nykyisin kovasti kysyntää. Esimerkiksi Laukaassa toimiva Laukaan Uuskäyttö (ks. yhteystiedot) ottaa vastaan ja myy vanhaa rakennustavaraa, kuten ovia ja ikkunoita. Myös internetistä löytyy useita rakennustarvikkeiden osto- ja myyntipaikkoja. Harkitse myös itse, mitä tarvikkeita voisit ostaa käytettyinä.

Hyväkuntoisia huonekaluja ja kodinkoneita voi viedä kierrätyskeskukseen. Niiden valmius ottaa tavaroita vastaan voi vaihdella, joten tarkista asia ennen kuin viet.

Kierrätyskeskukset

www.ekocenter.net

Käytettyjä rakennustarvikkeita

www.vaentupa.fi/uuskaytto.html

www.rakennusluuppi.fi

www.rakennusapteekki.fi

www.metsankylannavetta.fi

www.huuto.net

www.keltainenporssi.fi

Vanhojen rakennusten kunnostaminen

www.rakennusperinto.fi

www.talotori.net

www.tekeva.net

Ympäristötietoinen rakentaminen

www.rakentajanekolaskuri.fi

www.energiatehokaskoti.fi

Ympäristöystävälliset tuotteet

www.ymparistomerkki.fi

www.kuluttajavirasto.fi/ostajanoppaat

4. Järjestelyt työmaalla

Huolellisesti suunniteltu jätehuolto säästää aikaa ja rahaa. Siisti työmaa lisää myös työturvallisuutta. Erilaiset jätteet lajitellaan työmaalla erikseen, säilytetään erillään ja kuljetetaan vastaanottopaikkoihin. Voit kuljettaa rakennusjätteet itse tai tilata jätehuoltourakoitsijalta niitä varten siirtolavan. Ison keräyslavan voi jakaa useampaan osaan eri jättejakeita varten.

Rakentamisen eri vaiheissa useimmilla työmailla syntyy:

- ylijäämämaita, risuja, oksia, kantoja, kiviä (pohjan teko, tontin tasaus)
- puujätettä
- betonijätettä (perustusten teko)
- metallijätettä (betoniraudoitukset, peltikaton teko, naulat tms.)
- tiilijätettä (tiilikaton teko, seinien tai tulisijan muuraus)
- eristemateriaalia (seinien, lattioiden, katon lämpö- ja äänieristys)
- pahvia (rakennusmateriaalien suojapahvit, muuttolaatikot)
- hyötykäyttöön kelpaamatonta rakennusjätettä (muovit, styroksit tms.)
- ongelmajätettä (maalit, lakat, liimat, kestopuurakenteet tms.)

Uudisrakentajan on tärkeää suunnitella ennakkoon

- tontilta kaadettujen puiden, risujen ja kantojen varastointi, käsittely ja kuljetus
- maa-ainesten varastointi, käyttö ja kuljetus
- tulevan rakennusmateriaalin vastaanotto, pakkausten purkaminen ja varastointi
- jätteiden kerääminen ja lajittelu työn eri vaiheissa

Purkajan ja remontoijan työmaalla

- Purkaminen kannattaa tehdä yksi asia kerrallaan. Näin hyödynnettävät ainekset saa mahdollisimman ehjinä omiin kasoihinsa.
- Jätteet kannattaa kuljettaa pois sitä mukaa, kun niitä syntyy.
- Pyri keräämään ongelmajätteet talteen heti purkamisen alkuvaiheessa.
- Jos et voi purkaa osia ehjinä, lajittele kuitenkin jätteet erikseen.
- Jos purat pölyävää jätettä, huolehdi kunnollisista pölysuojista: pudota purkujäte esim. putkia pitkin ja hanki astioihin tiiviit kannet.

5. Jätteiden lajittelu

Jätteiden lajittelu kannattaa, sillä lajittelematon sekajäte maksaa eniten. Jätteistä perittävät maksut voit tarkistaa Mustankorkean jätteenkäsittelykeskuksesta (ks. yhteystiedot). Mustankorkealle otetaan maksutta vastaan lajiteltua hyötyjätettä eli metallia, pahvia ja käsittelemätöntä puuta. Myös kotitalouksien sähkö- ja elektroniikkaromut sekä ongelmajätteet otetaan vastaan maksutta, samoin pienet erät (alle 1 m³) kyllästettyä puuta.

Kun itse kuljetat rakennusjätettä, rakenna kuorma siten, että eri jakeet on jätteenkäsittelykeskuksessa helppo purkaa omille lavoilleen. Kiinnitä tai peitä kuorma niin, että jätteet eivät pääse putoilemaan kuljetuksen aikana.

Puujäte

Naulat ja pienet betonijäämät eivät haittaa puujätteen hyödyntämistä, mutta haketusta haittaavat osat (esim. suuret metallikappaleet) tulee poistaa. Puhdasta puuta voi polttaa kiinteistön tulisijassa.

KÄSITTELEMÄTÖN PUU

- laudanpätkät, rimat
- puhdas puupuru ja kutteri
- vaneri, puiset kuormalavat
- pinnoittamaton puutavara
- betonimuottien laudat

Vastaanottoaika:

- Mustankorkean jätteenkäsittelykeskus p. (014) 411 5913
- Haketetaan ja toimitetaan energiakäyttöön

KÄSITELTY PUU

- maalattu tai lakattu puu
- puupohjaiset levyt, lastulevy, liimapuu, laminaattilevyt
- vanha purkupuu, jonka alkuperää ei tunneta

Vastaanottoaika:

- Mustankorkean jätteenkäsittelykeskus p. (014) 411 5913
- Murskataan ja hyödynnetään kompostointilaitoksen tukiaineena.

KYLLÄSTETTY PUU

Kyllästetty puu on ongelmajätettä. Kyllästetystä puusta tehdyt rakenteet kannattaa tekovaiheessa merkata, niin ne osaa purettaessa eritellä muusta puujätteestä. Toimita kyllästetty puu vastaanottoipaikkaan erikseen lajiteltuna. Alle 1 m³:n erät otetaan maksutta vastaan.

Vastaanottoaikat:

- Mustankorkean jätteenkäsittelykeskus p. (014) 411 5913
- Starkki
- Puukeskus
- K-Rauta Tourutorni

www.kestopuu.fi

RISUT, OKSAT JA KANNOT

Kannot erotellaan risuista ja oksista. Pilkotut, maa-aineksista ravistellut kannot otetaan vastaan kokonaista kantoa huomattavasti edullisemmin.

Vastaanottoaikat:

- Mustankorkean jätteenkäsittelykeskus p. (014) 411 5913
- Rantasen maankaatopaikka, Laukaa p. 0400 345 067, 0400 411 765

Maa-ainekset

Suunnittele rakennus maisemaan sopivaksi ja säilytä tontti mahdollisimman luonnonmukaisena. Käytä muodostuva maa- ja kiviaines ensisijaisesti omalla tontilla täyttömaana ja maisemoinnissa. Vastaanottoipaikkaan kuljetettavan maa-aineksen seassa ei saa olla kantoja.

PUHDAS MAA- JA KIVIAINES

Vastaanottoaikat:

- Mustankorkean jätteenkäsittelykeskus p. (014) 411 5913
- Kuntien maankaatopaikat:
  - Jyväskylä Mustalampi p. 0500 886 446, (014) 625 149, (014) 625 141
  - Jyväskylän mlk: Vaajakoski p. 050 552 4870 Tikkakoski p. 050 537 7676 Palokka p. 050 552 4872
  - Laukaa: Rantasen maankaatopaikka p. 0400 345 067, 0400 411 765
  - Muurame: Lamminmäki, Keski-Suomen Kuljetus Oy p. 0201 555 920
  - Uurainen: ei ole, maa-ainekset tulee viedä Mustankorkean jätteenkäsittelykeskukseen

PUHDAS KIVILOUHE

Suurin lohkarokoko 600 mm

Vastaanottoaikat:

- Soidinmäen murskausalue p. 0500 886 446, (014) 625 149, (014) 625 141
- kuntien maankaatopaikat

PILAANTUNEET MAA-AINEKSET

Maaperä voi pilaantua esim. öljysäiliön rikkoutumisen takia. Pilaantunut maa voi olla ongelmajätettä. Neuvoja ja ohjeita saa kunnan ympäristöviranomaiselta.

Vastaanottoaikat:

- Mustankorkean jätteenkäsittelykeskus p. (014) 411 5913

Asfalttijäte

Vastaanottoaikat:

- Mustankorkean jätteenkäsittelykeskus p. (014) 411 5913 Särmäkokko < 50 mm maksutta
- ▶ Hyödynnetään jätteenkäsittelykeskuksen tierakenteissa

Kivi- ja kivennäispohjainen jäte

Lajittele eri kivijätteet erikseen. Betonin raudoituksia ei tarvitse välttämättä poistaa.

- betoni
- tiili
- harkot
- laatat ja kaakelit
- wc-istuimet ja -altaat

Vastaanottoaikat:

- Mustankorkean jätteenkäsittelykeskus p. (014) 411 5913
- ▶ Murskataan ja hyödynnetään jätteenkäsittelykeskuksen kenttä- ja tierakenteissa, metallit toimitetaan hyödynnettäviksi

Metallijäte

- peltilevyt, kattopellit, rauditusteräkset
- kaapelit, putket, valurauta
- metalliset kylpyammeet, tiskipöydät
- tyhjät maalipurkit

Vastaanottoaikat:

- Mustankorkean jätteenkäsittelykeskus p. (014) 411 5913
- Mörkökorven lajitteluasema p. (014) 864 164 (kotitalouksille)
- Kuusakoski Oy p. 020 781 7560
- Reteko Oy p. 050 347 8901
- Stena Metall Oy p. (014) 283 698
- Laukaan Vattipaja p. (014) 839 0201 (kotitalouksille)
- romuliikkeet, ks. puhelinluettelon keltaiset sivut
- käytetään uusien metalliesineiden valmistamiseen

www.mepak.fi

Puhdas, kuiva pahvi

Pura ja litistä laatikot. Pakkausteippejä tai niittejä ei tarvitse poistaa.

Vastaanottoaikat:

- Mustankorkean jätteenkäsittelykeskus p. (014) 411 5913
- hyötykeräyspisteet (kotitalouksille)
- Lassila&Tikanoja Oyj. p. 010 636 186
- Toimitetaan paperitehtaalle kartonkituotteiden raaka-aineeksi

www.paperinkeräys.fi

www.aaltopahvi.fi

Sähkö- ja elektroniikkaromu

- kodinkoneet, kulutuselektroniikka, ATK-laitteet
- lamput, valaisimet
- pesukoneet, liedet
- jääkaapit, pakastimet

Vastaanottoaikat:

- Mustankorkean jätteenkäsittelykeskus p. (014) 411 5913
- Kuusakoski Oy p. 020 781 7560
- Stena Metall Oy p. (014) 283 698
- Laukaan SER-väentupa p. (014) 833 222
- Lassila&Tikanoja Oyj. p. 010 636 186
- Käyttökelpoisia laitteita voi tarjota kierrätyskeskukseen.

www.elker.fi

www.nera.fi

www.serty.fi

Asbestipitoinen jäte

Asbestipitoinen jäte on ongelmajätettä. Asbestirakenteiden purku on ammattilaisten tekemää luvanvaraista työtä, ks. purku-urakoitsijat puhelinluettelon keltaisilta sivuilta.

ASBESTIA MAHDOLLISESTI SISÄLTÄVIÄ MATERIAALEJA

ovat mm.

- mineriitti- ja lujalevyt
- asbestisementtituotteet
- lämmöneristemassat, paloeristeet
- muovimatot ja -tapetit
- bitumituotteet, asbestipahvi

Vastaanottoaikka:

- Mustankorkean jätteenkäsittelykeskus p. (014) 411 5913

Ongelmajäte

Ongelmajätteet pitää aina lajitella erikseen muusta jätteestä eikä niitä saa sekoittaa keskenään. Ongelmajätteet tulee toimittaa vastaanottajalle alkuperäisissä pakkauksissaan. Pakkauksesta tulee käydä ilmi, mitä se sisältää.

Ongelmajätteitä ovat mm:

- liimat, lakat, liuottimet, ohenteet, maalit
- öljyt, akut, paristot
- loisteputkilamput
- liuotinpittoiset tiivistemassat sekä lyijy- ja PCB-pitoiset saumaussmassat
- kyllästetty puu, asbestipitoinen jäte

Vastaanottoaikat:

- Mustankorkean jätteenkäsittelykeskus p. (014) 411 5913
- kuntien omat ongelmajätteen vastaanottoaikat (kotitalouksille)
- Lassila&Tikanoja Oyj. p. 010 636 186
- kyllästetyn puun vastaanottoaikat s. 8

www.ekokem.fi

www.ongelmajate.fi

Hyötykäyttöön kelpaamaton rakennusjäte

- styroksi, eristeet, muovit
- ikkunalasit
- tapetit, lattiamatot
- siivousjäte, likainen pahvi
- rakennuslevyjäte (puupohjaisia levyjä lukuun ottamatta)

Vastaanottoaikka:

- Mustankorkean jätteenkäsittelykeskus p. (014) 411 5913

6. Jätteiden polttaminen ja hautaaminen

Jätteiden polttaminen ja maahan hautaaminen on kiellettyä.

7. Rakennusjätettä koskevat säädökset

Jätelaki (1072/1993) velvoittaa huolehtimaan siitä, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän. Raaka-aineita tulee käyttää säästeliäästi ja niiden uusiokäyttöä on lisättävä. Jätteen haltijan tulee huolehtia jätehuollosta.

Valtioneuvoston päätös rakennusjätteistä (295/1997) velvoittaa vähentämään jätteiden määrää ja haitallisuutta sekä lisäämään jätteiden hyötykäyttöä.

Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) edellyttää huolehtimaan syntyvän rakennusjätteen käsittelystä sekä käyttökelpoisten rakennusosien hyväksikäytöstä.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen (895/1999) mukaan rakentamista tai purkamista koskevassa lupahakemuksessa on esitettävä selvitys rakennusjätteen määrästä ja laadusta sekä sen lajittelusta.

Tarkista lisäksi kunnan yleiset jätehuoltomääräykset, jotka löytyvät kunnan internetsivuilta.

Ajantasainen lainsäädäntö www.finlex.fi